

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2022-720

1.9.2022

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Vilkår for gebyrileggelse – tredøgnfrist – tidligere eiers forsikring – varsling – dispensasjon.

Klager ble ilagt gebyr for perioden fra og med 18.4.22 til og med 20.4.22. Klager leverte inn salgsmelding vedrørende eierskifte av kjøretøyet den 18.4.22. Forsikring ble tegnet 21.4.22. Klager ble ilagt gebyr for perioden mellom eierskiftet og tegningen av forsikringen. Klager påklagde gebyret og anførte at det måtte gis dispensasjon for det ilagte gebyret. Klager fikk kjøretøyet i gave fra et familiemedlem og hadde derfor ikke mulighet til å forberede seg på at han ble ny eier. Klager anførte videre at han aldri ble informert om tidsfristen for å tegne forsikring og at det ville påløpe gebyrer. Trafikkforsikringsforeningen på sin side opprettholdt gebyrileggelsen, og fant ikke grunnlag for å gi dispensasjon. Trafikkforsikringsforeningen viste til at klager kunne tegnet forsikring på nett, eller tatt kontakt med et forsikringsselskap i forkant av kjøpet og bestilt forsikring i påvente av eierskifte. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt. Videre kom nemnda til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret da klagers rettsuvitethet ikke var unnskyldelig. Nemnda pekte på at Statens vegvesen har informasjon om blant annet eierskifte på sine nettsider, og at klager ved tvil kunne ha kontaktet vegvesenet for å avklare hvilke regler som var aktuelle for hans tilfelle.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17a.

Ifølge TFFAuto ble salgsmelding vedrørende kjøretøyet levert til Statens vegvesen med vedtaksdato den 18.4.22. Videre fremgår det av TFFAuto at kjøretøyet stod oppført som uforsikret frem til forsikring ble tegnet 21.4.22.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager et gebyr for uforsikret kjøretøy den 21.4.22. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 18.4.22 til og med 20.4.22.

Klager påklaget gebyrileggelsen 3.5.22. Klager forklarte at det ikke var mulig å forsikre kjøretøyet tidligere, på grunn av helligdager og kjøretøyets art. Klager viste videre til at kjøretøyet ble overført til klager som gave fra et familiemedlem.

Klager har avvist at det er grunnlag for å legge gebyr, og anfører at det må gis dispensasjon for det ilagte gebyret. Dette var ikke et kjøp, men en gave fra et familiemedlem. Klager hadde derfor ikke mulighet til å forberede seg på eierskiftet. Klager ber om en liste av forsikringsselskap som tilbyr å tegne forsikring for det aktuelle kjøretøyet på nett, da mange forsikringsselskap ikke tilbyr det, siden kjøretøyet er en traktor fra 1968 og altså et veterankjøretøy. Klager har videre anført at han aldri ble informert om tidsfristen for å tegne forsikring og at det ville påløpe gebyrer.

I klagen til nemnda anfører klager blant annet at det å få varsel samtidig som illeggelse av gebyr, ikke kan anses som noe varsel. Klager finner det usannsynlig at Trafikkforsikringsforeningen ikke har elektronisk kontaktinfo tilgjengelig som kunne vært benyttet for varsling.

Trafikkforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen, og anfører at klager ble eier av kjøretøyet den 18.4.22. Dermed oppsto forsikringsbehovet fra og med denne dato, og ikke fra dato for omregistrering. Da forsikringen først begynte å løpe fra den 21.4.22 var kjøretøyet uforsikret i 3 hele dager. For at ny eier skal unngå gebyr må ny eier tegne egen forsikring fra dato for eierskifte, selv om ny eier vil være dekket av tidligere eiers forsikring ved et trafikkuhell etter forsikringsavtaleloven § 7-2.

Trafikkforsikringsforeningen finner ikke at brudd på plikten til å tegne forsikring må anses unnskyldelig som følge av forhold utenfor klagers kontroll. Det forhold at klager ikke fikk tegnet forsikring fordi det var påske anses derfor ikke som unnskyldelig, da klager kunne tegnet forsikring på nett selv om dette ikke hadde vært klagers foretrukket forsikringsselskap. Klager kunne også tatt kontakt med et forsikringsselskap i forkant av kjøpet og bestilt forsikring i påvente av eierskifte.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Klager har for det første anført at han tegnet forsikring i løpet av 72 timer fra det tidspunkt kjøpet fant sted til ny forsikring ble tegnet.

Nemnda vil innledningsvis presisere at forsikringsplikten ikke er knyttet til dato for når kjøretøyet er omregistrert på ny eier, men til datoen for registreringen av eierskiftet i Motorvognregisteret/TFFAuto, vedtaksdatoen.

Saken gjelder et eierskifte og reguleres da av gebyrforskriften (forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv.) § 4 andre ledd som lyder slik:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynt døgn fra og med datoen for vedtak om eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen.

Det fremgår av TFFAuto at tidligere eiers forsikring opphørte 17.4.22 og at klagers kjøretøy var uforsikret fra 18.4.22 som er vedtaksdato (den dagen eierskiftet ble registrert i registeret) og frem til ny forsikring ble tegnet 21.4.22.

Fristen for å tegne ny forsikring er "tre døgn fra og med vedtaksdatoen". Den er således ikke timebasert noe som ville vært umulig å kontrollere. Et døgn betyr på norsk et tidsrom på en dag og en natt, altså 24 timer (se blant annet Bokmålsordboka). Døgnet begynner kl. 00.00 og slutter kl. 24.00.

I denne konkrete saken begynte fristen å løpe kl. 00.00 den 18. april og løp ut kl. 24.00 den 20. april. Den nye forsikringen ble således tegnet etter fristens utløp, og gebyrperioden er følgelig korrekt beregnet.

Klager har videre anført at varsling samtidig med illeggelse av gebyr, ikke er noe varsel i det hele tatt.

Gebyrforskriften § 6 første ledd om varsling lyder slik:

Trafikkforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikkforsikringsforeningen. I andre tilfeller skal varselet skje samtidig med utskriving av gebyr.

TFFAuto inneholdt i dette tilfellet ikke opplysninger om klagers telefonnummer og/eller e-post adresse. TFFAuto er forsikringsselskapenes eget register for norske kjøretøyer. Opplysningene i registeret om adresser etc. forutsetter at forsikringstakeren gir slike opplysninger til sitt eget selskap, og at selskapet registrerer opplysningene. Når opplysningene ikke fantes i registeret i dette tilfellet, var Trafikkforsikringsforeningen henvist til å varsle samtidig som gebyr ble ilagt slik forskriften anviser.

Klager har endelig anført at det bør gis dispensasjon fordi det ikke var mulig å tegne forsikring tidligere på dette kjøretøyet som var en traktor og fordi reglene om frist for å tegne ny forsikring var vanskelig tilgjengelig.

Trafikkforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttalte Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Det skal etter dette mye til for at det skal være adgang til å gi dispensasjon.

Nemnda har i flere avgjørelser understreket at den som skal kjøpe eller på annen måte overta et kjøretøy, på forhånd plikter å sette seg inn i hvilke regler som gjelder. Eierskiftet fant i dette tilfellet sted 18.4.22. Dersom avtalen kom brått på, kunne klager ventet med å godkjenne eierskiftet elektronisk og derved skaffet seg bedre tid til å sette seg inn i reglene. 18. april 2022 var andre påskedag, men klager hadde mulighet for å tegne ny forsikring både tirsdag 19. og onsdag 20. april som begge var vanlige virkedager.

Rettsvillfarelse, manglende kunnskap om reglenes eksistens og innhold, kan bare i helt ekstraordinære tilfeller lede til dispensasjon. Grunnen til dette er at den enkelte borger selv plikter å sette seg inn i hvilke regler som gjelder for det område man ønsker å bevege seg inn på. Plikten til å betale gebyr for uforsikret motorvogn trådte i kraft 1. mars 2018 og ble kunngjort i alle norske medier. Statens vegvesen har informasjon om blant annet eierskifte lett tilgjengelig på sine nettsider, og dersom klager var i tvil om noe, kunne han kontaktet vegvesenet for å avklare hvilke regler som var aktuelle for hans tilfelle.

Som påvist, hadde klager flere handlingsalternativer, og det er da ikke adgang til å dispensere fra det ilagte gebyret som klager plikter å betale.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant).